

Тимчасовий кошторис та як у договорі про закупівлю передбачити оплату товарів, робіт або послуг на період його дії

Тимчасовий кошторис та закупівлі за ним мають свої нюанси, зокрема виникає питання: яким чином у договорі про закупівлю потрібно передбачити взяття зобов'язань за умови дії на початку року тимчасового кошторису? Детально це питання розглянемо у нашій публікації.

Тимчасовий кошторис у публічних закупівлях

Замовники, які є розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, беруть бюджетні зобов'язання (укладають договори про закупівлю) та здійснюють платежі тільки в межах бюджетних асигнувань, **встановлених кошторисами**, що обумовлено у статті 48 Бюджетного кодексу України (далі — БКУ).

В умовах фінансової та політичної нестабільності в країні може виникати ситуація несвоєчасного затвердження бюджетів, зокрема місцевих, тобто після початку нового бюджетного періоду. Відповідно до статі 78 БКУ до затвердження місцевого бюджету на рік керівники місцевих фінансових органів затверджують **тимчасовий розпис** місцевого бюджету на відповідний період.

Органи місцевої ради, керуючись статтею 79 БКУ, мають право здійснювати витрати місцевого бюджету у розмірі не більше 1/12 обсягу бюджетних призначень, встановлених рішенням про місцевий бюджет на попередній бюджетний період.

Водночас, згідно з пунктом 45 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабміну від [28.02.2002 № 228](#), бюджетні установи на період дії тимчасового розпису затверджують **тимчасові кошториси** (з довідками про зміни до них у разі їх внесення), а заклади фахової передвищої та вищої освіти, наукові установи та заклади охорони здоров'я — також **тимчасові плани використання** бюджетних коштів і **тимчасові помісячні плани** використання бюджетних коштів, які затверджуються їх керівниками.

Отже, розпорядники та одержувачі бюджетних коштів здійснюють свої видатки згідно із бюджетними призначеннями, визначеними у тимчасових кошторисах. Як правило, дія тимчасових кошторисів визначається до 31 березня, однак може бути й менше, залежно від того, як скоро буде прийнято місцевий бюджет на поточний рік.

Проте замовники, плануючи забезпечити товарами, роботами та послугами свої установи на рік, можуть проводити закупівлі та укладати договори на річну потребу, яка в сумарному виразі є більшою за обсяг затверджених видатків у тимчасовому кошторисі.

Завантажте також [шпаргалку УО щодо строків реєстрації зобов'язань в органах казначейського обслуговування](#) на нашому порталі

Приклад умови договору про взяття бюджетних зобов'язань у період дії тимчасового кошторису

Відповідно до пункту 14 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України [від 12.10.2022 № 1178](#) (зі змінами) (далі — Особливості), замовники здійснюють закупівлі на підставі наявної потреби або в разі **планової потреби наступного року** (планових потреб наступних періодів).

Тож, плануючи закупівлю наприкінці року на наступний, замовники повинні враховувати річну потребу наступного року. Сума в договорі про закупівлю, укладеному на обсяг річної потреби, буде значно більшою за суму кошторисних призначень для цього напряму видатків, визначену в тимчасовому кошторисі.

Проте, як ми зауважили в статті [«Договір про закупівлю укладено на 500 тис. грн, але кошторисом виділено лише 250 тис.: зменшувати обсяги чи є інші варіанти?»](#), коли замовник намагається реєструвати зобов'язання частково, тобто суму меншу, ніж визначена сума договору про закупівлю, але в межах наявних бюджетних асигнувань, то казначеї досить часто відмовляють у реєстрації таких бюджетних зобов'язань.

Проте з законодавчої точки зору замовник має право зареєструвати бюджетні зобов'язання на суму меншу, ніж сума договору про закупівлю, якщо в договорі про закупівлю буде чітко визначено конкретну суму бюджетних зобов'язань за конкретним договором про закупівлю, тобто визначено джерела фінансування замовника. Утім, з практичної точки зору зареєструвати такі зобов'язання буває важко.

Якщо замовник виявив бажання спробувати зареєструвати бюджетні зобов'язання на суму меншу, ніж сума договору про закупівлю, то для цього до укладеного договору про закупівлю можна укласти додаткову угоду, де необхідно викласти загальну суму договору про закупівлю та окремо суми за кожним джерелом надходжень.

Отже, у разі несвоєчасного затвердження Державного бюджету України (**або місцевих бюджетів**) та вірогідності того, що з початку нового бюджетного періоду деякий час буде діяти тимчасовий розпис і тимчасові кошториси, замовникам у договорах про закупівлю, які планується укласти наприкінці року, що закінчується, або на початку нового бюджетного року, варто визначити **умови взяття бюджетних зобов'язань саме за тимчасовим кошторисом**.

Такі умови варто передбачити на етапі оголошення процедури закупівлі / запиту пропозицій постачальників, зокрема шляхом їх включення до проекту договору про

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/tymchasovyj-koshtorys-ta-iak-u-dohovori-pro-zakupivliu-peredbachyty-oplatu-tovariv-robot-abo-posluh-na-period-joho-dii/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

закупівлю.

Радник у сфері публічних закупівель

Розглянемо ситуацію на прикладі.

Приклад. Визначення умов взяття бюджетних зобов'язань у період дії тимчасового кошторису

Замовник запланував у листопаді 2023 року здійснити закупівлю електричної енергії на наступний бюджетний період (2024 рік) на загальну річну вартість 450 тис. грн.

У проєкті договору про закупівлю, що додається до тендерної документації (у випадку застосування відкритих торгів), або проєкті договору про закупівлю до запиту пропозицій постачальників (у разі застосування електронного каталогу Prozorro Market) умови розрахунків замовник може визначити таким чином:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. Постачальник зобов'язується постачати Споживачу у 2024 році **електричну енергію (код за ДК 021:2015 09310000-5 «Електрична енергія»** (далі — електрична енергія або товар), а Споживач зобов'язується прийняти та оплатити електричну енергію на умовах цього Договору.

1.2. Очікуваний обсяг закупівлі електричної енергії на 2024 рік становить 70 000 кВт·год.

1.3. Термін постачання — **до 31.12.2024.**

2. ЦІНА ДОГОВОРУ

2.1. **Загальна вартість** цього Договору становить _____ грн, у тому числі ПДВ — _____ грн, разом з ПДВ - _____ грн (_____ грн ____ коп.).

3. УМОВИ РОЗРАХУНКІВ

3.1. **Вартість товару** за цим Договором **відповідно до тимчасового кошторису** на перший квартал 2024 року становить _____ грн, у тому числі ПДВ — _____ грн, разом з ПДВ — _____ грн (_____ грн ____ коп.).

3.2. Оплата проводиться за умови наявності бюджетного фінансування протягом 10 робочих днів з моменту виставлення рахунка та надання акта приймання-передачі, але не пізніше 20-го числа місяця, наступного за розрахунковим періодом (місяцем).

Оскільки в тимчасовому кошторисі сума бюджетних призначень (припустимо, 113 тис. грн) є значно меншою, на відміну від річної потреби (загальної вартості договору на рік, наприклад, 450 тис. грн), то для того, щоб **zareєstrувати бюджетні зобов'язання** в органах Державної казначейської служби України (далі — Казначейство) **в межах тимчасового кошторису**, у договорі про закупівлю, укладеному на 2024 рік, має бути крім загальної вартості передбачено зобов'язання щодо **оплати частини предмета закупівлі** в межах доведеної суми відповідно до тимчасового кошторису, а також передбачено **умову щодо оплати залишку суми договору** виключно за наявності коштів згідно з постійним кошторисом.

Аналогічну позицію викладено в листі-роз'ясненні Мінекономіки [від 03.09.2020 №](#)

[3304-04/54160-06 «Щодо планування закупівель»](#)

При повному або частковому копіюванні цитувати будь-які інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/tymchasovyj-koshtorys-ta-ia-k-u-dohovori-pro-zakupivliu-peredbachyty-oplatu-tovariv-robot-abo-posluh-na-period-joho-dii/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

Що робити замовнику, якщо у проєкті договору про закупівлю не було передбачено умови оплати за тимчасовим кошторисом

Якщо замовник попередньо в проєкті договору про закупівлю на етапі її оголошення не передбачив умов оплати частини вартості за тимчасовим кошторисом **та такі умови оплати не є істотною умовою договору**, то замовник може розглянути можливість внесення змін до такого договору після його укладення. При цьому загальна вартість договору, що є істотною умовою договору відповідно до норм статті 180 Господарського кодексу України, по суті залишиться без змін.

Можете завантажити [приклад додаткової угоди щодо внесення змін до умов оплати вартості договору про закупівлю](#). Внесення таких змін до договору про закупівлю дає підстави працівникам органів Казначейства зареєструвати бюджетні зобов'язання в межах бюджетних асигнувань, встановлених тимчасовим кошторисом.

Передбачається, що залишок суми за цим договором про закупівлю буде оплачено після затвердження постійного кошторису та в межах бюджетних призначень, визначених у ньому.

Інший варіант у разі відмови реєстрації такої додаткової угоди в органах Казначейства. Альтернативний варіант — це зменшити загальну вартість договору про закупівлю до видатків згідно з тимчасовим кошторисом.

Якщо ж замовник зважиться на зменшення суми договору про закупівлю до рівня наявного кошторису, то при внесенні змін до договору про закупівлю збільшити його буде неправомірно, оскільки серед випадків внесення змін до істотних умов договору про закупівлю, які визначені в пункті 19 Особливостей, збільшення суми у зв'язку зі змінами кошторису не передбачено.

Крім того, у такому разі замовнику потрібно буде знову проводити відкриті торги з особливостями на суму, яку було знято з договору для реєстрації бюджетних зобов'язань. Варто зауважити, що відкриті торги на залишкову суму можна розпочинати заздалегідь, а зобов'язання за договором про закупівлю, укладеним за результатами цих торгів, реєструвати тоді, коли будуть наявні кошторисні призначення.

[Читайте також «Реєстрація „прямих“ договорів в органах Казначейства по-новому: аналіз наказу Мінфіну від 16.12.2022 № 439 на прикладах».](#)

Які дії слід вчинити замовнику після затвердження постійного кошторису

Після затвердження постійного кошторису розпорядники та одержувачі бюджетних коштів узгоджують свої бюджетні зобов'язання з бюджетними призначеннями, доведеними їм постійними кошторисами. Це означає, що після доведення обсягів

бюджетних призначень відповідно до постійного кошторису замовникам необхідно перевірити **відповідність обсягів взятих бюджетних зобов'язань** (тобто загальну вартість, визначену в укладених договорах про закупівлю) **сумі бюджетних призначень, визначеній постійним кошторисом.**

Якщо у постійному кошторисі, наприклад, за КЕКВ 2273 «Оплата електроенергії» визначено 420 тис. грн, а договір про закупівлю укладено на 450 тис. грн, то замовникові потрібно зменшити загальну вартість договору про закупівлю до 420 тис. грн. Зробити це можна шляхом зменшення обсягів закупівлі. Така можливість внесення змін до істотних умов договору про закупівлю передбачена **абзацом другим пункту 19 Особливостей**, а саме: зменшення обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків замовника ([приклад Додаткової угоди за підпунктом 1 пункту 19 Особливостей](#)).

Після укладення додаткової угоди до договору про закупівлю на зменшення обсягів та суми закупівлі замовникам необхідно пам'ятати й дотримуватись вимог абзацу 11 пункту 19 Особливостей, а саме: *у разі внесення змін до істотних умов договору про закупівлю у випадках, передбачених цим пунктом, замовник обов'язково оприлюднює **повідомлення про внесення змін** до договору про закупівлю відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» та з урахуванням Особливостей.* А також саму додаткову угоду у форматі PDF (вимога статті 10 [Закону про закупівлі](#)).

На підставі додаткової угоди органи Казначейства візьмуть на облік бюджетні зобов'язання за договором про закупівлю в межах бюджетних призначень, визначених постійним кошторисом.

Замовникам слід пам'ятати, що при реєстрації бюджетних зобов'язань слід дотримуватися вимог Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309, відповідно до пункту 2.9 якого

у разі змін умов бюджетних зобов'язань (додаткові договори, розірвання договору тощо) розпорядник бюджетних коштів повинен **протягом 7 робочих днів з дати їх виникнення подати до органів Казначейства Реєстр бюджетних зобов'язань** розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів і відповідні підтвердні документи щодо уточнення реквізитів та показників таких бюджетних зобов'язань.

Висновок

У разі несвоєчасного затвердження Державного бюджету України або місцевих бюджетів, що призводить до затвердження тимчасових бюджетних розписів та тимчасових кошторисів, замовники, які є розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, мають право оголошувати закупівлі та укладати договори на річну потребу (загальну річну вартість товарів робіт або послуг).

Із законодавчої точки зору замовник має право зареєструвати бюджетні зобов'язання на **суму меншу, ніж сума договору про закупівлю, якщо в договорі про закупівлю буде чітко**

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/tymchasovyj-koshtorys-ta-ia-k-u-dohovori-pro-zakupivliu-peredbachyty-oplatu-tovariv-robot-abo-posluh-na-period-joho-dii/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

визначено конкретну суму бюджетних зобов'язань за конкретним договором про закупівлю, тобто визначено джерела фінансування замовника. Утім, з практичної точки зору зареєструвати частково зобов'язання за договором важко.

Для реєстрації бюджетних зобов'язань в органах Казначейства за договором про закупівлю під тимчасовий кошторис необхідно в ньому окрім загальної вартості визначити ще й суму в межах бюджетних призначень за тимчасовим кошторисом.

Після затвердження постійного кошторису необхідно привести бюджетні зобов'язання у відповідність до кошторисних призначень.

Читайте також:

[«Чи обов'язково зменшувати суму договору в кінці року і як звітувати за частково виконаними договорами»;](#)

[«Чи вправі Казна перевіряти обґрунтування підстави застосування пункту 13 Особливостей».](#)